

①

(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

सूचना: (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(२) प्रत्येक प्रश्नाला समान (२०) गुण आहेत.

(३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा व उदाहरणे द्या.

(४) साध्या गणकयंत्राचा वापर करू शकता.

प्र.१ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

(२०)

अ] तुमच्या रोजच्या जीवनातील परस्परविरोधी तत्त्वाची पाच उदाहरणे द्या.

ब] 'लोकं सीमांत लाभाचा विचार करतात' हे तत्त्व स्पष्ट करून उदाहरण द्या.

क] आर्थिक उपक्रम (प्रक्रिया) बाजाराच्या माध्यमातून आयोजित करणे अधिक कार्यक्षम असते- परीक्षण करा.

प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

(२०)

अ] अर्थशास्त्र शास्त्रीय पद्धतीचा उपयोग करते. - भाष्य करा.

ब] अर्थशास्त्रजांमधील असहमतीच्या कारणांची चर्चा करा.

क] पुढील फलन लक्षात घ्या: $y = 10 + 2x$. क्षचे कोणतेही ५ मूल्ये घेऊन, y काढा व दिलेल्या फलनाकरता

आलेख काढा.

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

(२०)

अ] खाली दिलेला तक्ता एका संगीत कार्यक्रमाच्या प्रवेश पत्रिकेच्या किंमतीचा आहे. प्रवेश पत्रिकेच्या किंमती

बाजारपेठीय प्रवाहाद्वारे निर्धारित झाल्या आहेत.

Q. P. Code: 24675

प्रवेश पत्रिका किंमत (रुपयांमध्ये)	मागणी	पुरवठा
५००	२५०	१००
१०००	१५०	१००
१५००	१००	१००
२५००	८०	१००
५०००	५०	१००

i) वरील तक्त्याच्या आधारे मागणी व पुरवठा वक्र काढा. नेहमीचा पुरवठा वक्र व या पुरवठा वक्रातील फरक सांगा.

ii) तक्त्याच्या आधारे समतोल किंमत काय आहे?

ब] मागणीचा नियम विस्तृतपणे स्पष्ट करा.

क] मागणीची किंमत लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या किंमत लवचिकतेच्या प्रकारांचे विश्लेषण करा.

प्र.४कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

(२०)

अ] उदाहरणाच्या साहाय्याने निरपेक्ष खर्च लाभ तत्त्व स्पष्ट करा .

ब] मुक्त व्यापार धोरणाच्या समर्थनार्थ मुद्दे स्पष्ट करा.

क] अ आणि ब दोन देश आहेत. ते P आणि Q वस्तूंचे उत्पादन करतात . त्यांचा उत्पादन खर्च खालील

कोष्टकात दिला आहे, त्याच्या सहाय्याने खालील प्रश्न सोडवा.

देश	वस्तूच्या एका नगाच्या उत्पादनाला आवश्यक तास	
	वस्तु P	वस्तुQ
अ	25	20
ब	20	10

ii) ५०० तासांमध्ये दोनदेशात P आणि Q वस्तूंचे किती उत्पादन होईल ?

iii) दोन्ही देशांचे उत्पादन शक्यता वक्र काढा.

प्र.५कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:

(२०)

अ] देशातील राहणीमानाचा दर्जा हा त्या देशातील वस्तु व सेवा उत्पादनाच्या क्षमतेवर अवलंबून असतो या

विधानाला न्याय द्या .

ब] वास्तविक व आदर्शवादी अर्थशास्त्र.

क] किमतीची कमाल मर्यादा यावर टीप लिहा.

ड] उदाहरणासहित तुलनात्मक खर्च लाभ तत्त्व स्पष्ट करा .

****

Time: 3 Hours

Total Marks: 100

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
 (2) Each question carries equal (20) marks.
 (3) Draw neat diagrams and give examples wherever necessary.
 (4) Use of simple calculator is allowed.

Q1. Attempt ANY TWO of the following:

(20)

- Give five examples of trade-off in your day to day life.
- 'People think at the margin' - Explain this principle and illustrate its application.
- It is more efficient to organize economic activity through markets - Examine.

Q2. Attempt ANY TWO of the following:

(20)

- Economics uses scientific method - Comment.
- Discuss causes of disagreements among economists.
- Consider a function: $Y = 10 + 2x$. Take any 5 values of x , find Y and plot a graph for the given function.

Q3. Attempt ANY TWO of the following:

(20)

- Following Schedule shows the prices of entry passes to a music concert which is determined by market forces.

Entry Pass Price (Rs.)	Quantity Demanded	Quantity Supplied
500	250	100
1000	150	100
1500	100	100
2500	80	100
5000	50	100

- Draw Demand and supply curve on the basis of the above schedule. Tell the difference in the usual supply curve and this supply curve.

- ii) What is the equilibrium price as per the schedule?
- b. Explain the law of demand in detail.
- c. What is price elasticity of demand? Explain the degrees of price elasticity of demand.

Q4. Attempt ANY TWO of the following:

(20)

- a. Explain absolute cost advantage with the help of examples.
- b. Explain arguments in favour of free trade policy.
- c. Given the two countries A and B producing two goods P and Q the schedule of the cost of production is given below.

Countries	Hours needed to produce one unit of the product	
	Good P	Good Q
A	25	20
B	20	10

- i) How many units of P and Q can the countries produce in 500 Hours?
- ii) Draw Production Possibility Curves for both these countries.

Q5. Attempt ANY TWO of the following:

(20)

- a. A country's standard of living depends on its ability to produce goods and services- Justify.
- b. Positive and Normative Economics.
- c. Write a note on price ceiling.
- d. Explain Comparative Cost Advantage principle, with the help of an illustration.

****